

KRINGLOOPLANDBOUW

OP VILSTEREN

Soil4U

ir. Frank Verhoeven
Merel Hondebrink, MSc.

Boerenverstand

werken aan praktische duurzaamheid!

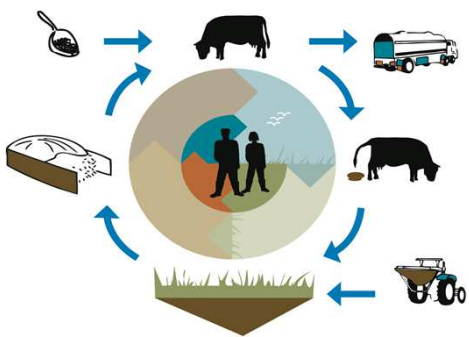
20 jaar kringloopboeren

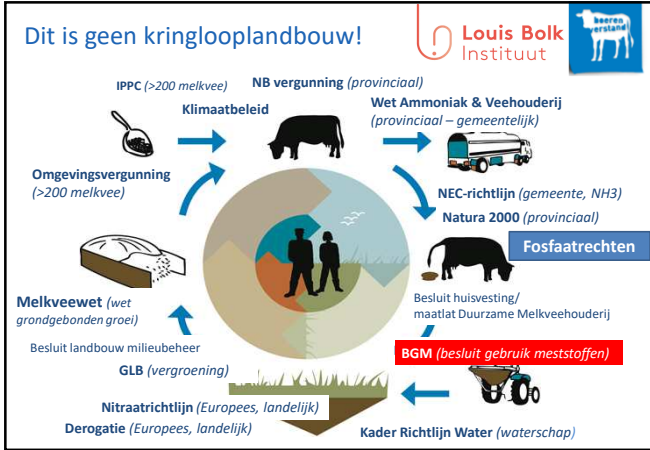
Eigenzinnige boeren: halen meer uit minder!
Weinig aankoop van krachtvoer en kunstmest
Geen maximale producties, maar optimale
Mest is niet het probleem, maar kunstmest en krachtvoer
Laten andere, vooral low-tech, oplossingen zien
Ze stellen de bodem binnen hun bedrijf centraal

combineren succesvol milieu & economie!

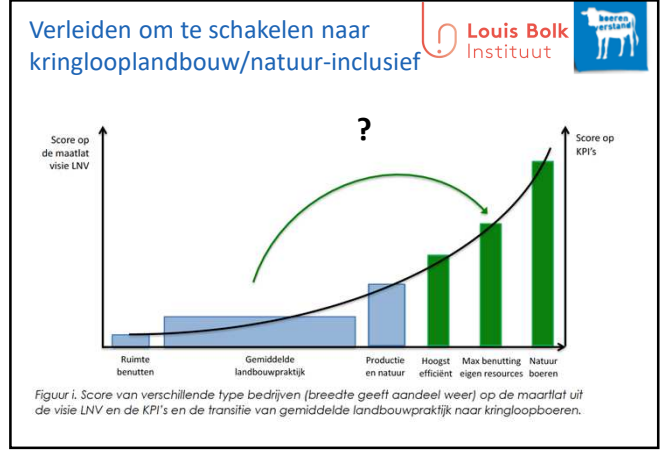

Wat is kringlooplandbouw?

Het optimaliseren van het bedrijfsrendement in de brede zin, zoveel mogelijk gebruik makend van eigen resources in evenwicht en met respect voor de natuurlijke omgeving (bodem-, lucht-, water- en natuurkwaliteit, landschappelijke waarde, klimaat en dierenwelzijn).

Erisman & Verhoeven, 2019

De boeren op Vilsteren

Louis Bolk Instituut

Vanuit diversiteit verleiden tot verduurzaming

Louis Bolk Instituut

Kringlooplandbouw

Verduurzaming

HERFUNDERING

€

ik de m dor

Lakenvelder rundvlees

Lakenvelder rundvlees van Bernice Hulsmann is heerlijk mals en rijk van smaak. U kunt de Lakenvelders zien grazen op de natuurrijke sluis de Vichte. De rundren worden door een lokale slagter geslacht. Het vlees wordt verkocht in diepvriesvries pakketten van 5kg, met een variatie aan vleesproducten, zoals: zoal: ribbagen, jukkekapjes, biefstuk, entrecote, worst, gehakt en hamburgers.

- ### Concept vervolproces
- Analyse duurzaamheidsplannen
    - NPK input verlagen tbv verhogen rendement
    - Energie input verlagen tbv verhogen rendement
    - In ruil voor productaanbod differentiëren
  - Keuze voor maatregelen maken
  - Kennisinput op basis van gekozen maatregelen
  - Ecosysteemdiensten (CO₂ vastlegging, watervasthoudend vermogen) mogelijk aansluiten bij PlanetProof?
  - Bedrijfsovername/opvolging

Win-win-win?

Voorbeeld landgoed Vilsteren

Actie	Ondernemer (financieel)	Landgoed (ecologisch)	Maatschappij (gemeenschap)
Bodemverbetering	- Beter voedsel - Beter mest - Gezonde dieren - Kwalitatief goed product	- Instandhouding cultureel erfgoed en kleinschalig historisch landschap - Vergroting biodiversiteit	- CO2 opslag - Watervasthoudend vermogen vergroot
Omschakeling naar Kringlooptandbouw	- Goed voor het milieu - Goed voor mens en dier - Goed voor het rendement	- Instandhouding cultureel erfgoed en kleinschalig historisch landschap - Vergroting biodiversiteit	- Kwaliteitsverbetering bedrijfsvoering/bodem
Eigen afzet en markt organiseren:	- Leveren wat de consument vraagt - Value for money - Vreugde in en waardering voor het werk	- Instandhouding cultureel erfgoed en kleinschalig historisch landschap - Vergroting biodiversiteit	- Versterking regionale economie - Regionaal aanbod toeristen

Win-win-win?

Voorbeeld landgoed- CO₂

	Besparing ton/CO₂	Waarde in euro's	Bron	Ecosysteem- dienst		
Marktprijs: 30 euro/ton CO ₂						Marktprijs: 125 euro/ton CO₂
Duurzaam bosbeheer	175.000	5250 euro/ha	Urgenda	Grond-eigenaar		21.875 euro/ha
Permanent grasland	80 ton C/ha	2400 euro/ha	Ademe 2014	Veeteler		10.000 euro/ha
Bos	80 ton C/ha	2400 euro/ha	Ademe 2014	Landgoed- eigenaar		10.000 euro/ha